

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, é-
negyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresz-
tesy Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-
mok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordaiúca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr
s egyszeri beiktatás után 30 kr. hó-egydj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatal-
ban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papir-
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca
60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Vogler (Neu-
er-Markt 11. sz.) Oppeli Alajosnál (Wollzeile 22.
sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seiler-
straße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stutt-
gart.
Nyiteltér cikkeik: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a
szerkesztőséghez küldendők be.

A király körútja.

Buda-Pest tesvérőváros közönsége a király máj. 3-ki elutazásáról már eleve értesülvén, a budapesti pár-
tok a várkert irányában és a lánchíd már jóval ő fel-
sége elutazása előtt megtelt nézőkkel. A király számára
a „Franz Jozef” nevű, a pestmegyei küldöttség részére,
mely a királyt Pestmegye határáig fogja kísérni az „Eli-
sabeth” gőzös horgonyzott a parton. Mindkettő, vala-
mint a Budapest között állomásozó többi hajók árbocza
is, díszesen fel voltak lobogozva. 10 óra 5 perczkor
nyit meg a várkert kis ajtaja, s azon a közönség elje-
nei között kilépett a király huszártábornoki egyenruhá-
ban, utána Bellegarde gr. hadsegéde, rendes kísérete és
Kerkapoly és Tisza miniszterek. A várkert ajtájánál
Házman Ferencz budai polgármester, Kovács főkapitány,
Peregriny tanácsnok fogadta ő felségét a Budapesten lévő
miniszterekkel és számos főúrral együtt, ő felsége viszo-
nozáván üdvözlőket folytonos éljenzések között a gőzös
fedélzetére lépett, hol Pestmegye küldöttsége fogadta,
melynek nevében Zichy Ferraris Victor főispán következő
hódolatleljes szavakkal üdvözlé ő felségét:

„Felséges császár és apostoli király legkegyelme-
sebb urunk!

Jobbágyi mély hódolattal s egyszersmind a leg-
bensőbb hála érzelmeivel üdvözlé Pest s a vele törvénye-
sen egyesült megyék küldöttsége királyi Felséged. Fel-
séged atyai szívének sugallatát követve hazánk azon vi-
dékeinek népeihz siet, kiket a sors csapása érzékenyen
sújtott, hogy vigaszt nyujtson a szenvedőknek, erőt ad-
jon a csüggedőknek.

Isten áldása kövesse cs. és k. Felségedet, s en-
gedje meg nekünk kegyelmesen, hogy az általunk kép-
viselt megének a királyi trón iránt mindenkor tanusi-
tott törhetlen hűsége jeléül cs. és k. Felségedet magasz-
tos czélu útjában megyénk határáig kísérhessük.“

Ő Felsége következő szavakkal válaszolt:
„Hű népeim sorsa atyai gondoskodásom legfőbb
tárgyát képezi. Velök értem örömeiket s a legbensőbb
résztétellel kísérem a gondviselés által rájuk mért szenvedé-
seiket. Ezért indulok a magyar Alföld termékeny vidé-
keire, hogy egyrészt személyes meggyőződést szerezzek
magamnak az elemek által okozott pusztításokról, és ezek
enyhítésére kormányom által már is elrendelt intézkedé-
sek hatályáról, s hogy másrészt jelen legyek egy oly
munkát megkezdésénél, melytől a kereskedelmi közle-
kedés emelése mellett az országra néve oly nagy fon-
toságu öntözési mű létesítését s a mostaniakhoz hasonló
kárak lehető elhárítását is bizton várhatjuk.

Egyébiránt szívesen fogadom, s királyi kegyel-
memmel viszonzom üdvözlőiteket.

Kiséretüket megéjök területén kedvesen veendem.“

Ő felsége szavait lelkesült éljenek kísérték. Ezzel
véget ért a fogadási ünnepély; s a király 10 óra 15
perczkor megkezdé útját, mely népei iránti atyai vonzal-
mának tanúságát adja. A megyei küldöttség más hajón
kíséri ő felségét Bajáig.

Kalocsa, máj. 4. A királyt a dunaparti helysége-
kben mindenütt nagy néptömeg, legnagyobb D.-Földvá-
ron, éljenzések, zászlók és tarackdurrogások közt üd-
vözlék. Pakson a dalárda a néphimnusz zengé. Kalocsai de-

putatói élén Haynald érsek a papság, város és nép ne-
vében üdvözlé. Említi, hogy Kalocsa első főpapja, Asz-
trik, mutatá be első István királynak a Rómából hozott
szent-koronát, most ő a hűség, szeretet és hála érzel-
meit mutatja be. Isten áldását kéri a király- és király-
néra, trónörököse, s a királyi gyermekekre. Erre a ki-
rály következőleg válaszolt: „Szívesen fogadom hódola-
tukat, örövendve különösen ez utamon első sorban szent-
egyházunk férfainak üdvözlével találkoznai, mert szük-
séges mindenkélt, hogy egy nehéz csapások által sújt-
ott terület derék népessége nyomorának enyhítésére az
Isten kegyelmét kérjük. Adja az ég, hogy a közjóra
irányított óhajátaink teljesedésbe menjenek.“ A nép a
király szavaira nagy lelkesedéssel éljenzött.

Baja, máj. 4. Ő felsége Baranya- és Tolname-
gyék, Szabadka és Baja városok küldöttségeinek üdvöz-
létét fogadta. — A király először is felelvé Baranyame-
gyének mondá: A hűség és ragaszkodás a magyar ősi
erénye s imént nyilvánított érzelmeik arról tanuskodnak,
hogy önkök azt kebleikben hiven megőrizték, fogadják
azért szíves elismerésemet, s vigyék meg köldöknek ki-
rályi üdvözlémet. — Tolnamegyének: Meg vagyok
győződve, hogy önkök a hű és őszinte ragaszkodás ér-
zelmei vezéreltek elem s üdvözlőket hasonló őszinte-
séggel viszonzom. — Szabadka városának: Kedvesen
fogadom nyilvánítását s azon ragaszkodás jelenségeit
miket részükrol tapasztalok. Igyekezzenek önkök fentartani
polgártársaik között a jó egyetértést, a mi nélkül váro-
sok üdvös fejlődését sem követhet a nép és haza érde-
keit elő nem mozdíthatják. Ezt tekintend legfőbb bizo-
nyítékul kijelentett hűsége érzelmeik őszinteségének.
Bajának: Hódolatukat őszinte ragaszkodásuk jeléül te-
kintem s azért kedvesen fogadom; tudassák küldöikkel
szíves üdvözlémet.

A hadsereg ruházati s felszerelési szük-
ségleteinek beszerzése módja. A Bécsben tanács-
kozó enquete-bizottság máj. 3-án tartott második ülés-
ében, az első ülésben felállított következő kérdőpontok
képezték a vita tárgyát: a) mily befolyása van a consor-
tiummal kötött szerződésnek az állampar- és nemzet-
gazdászati viszonyokra; b) a hadsereg harcoképességére,
s végre d) vajjon az előnyök egysúlyozzák-e a hátrá-
nyokat, vagy melyek bírnak túlsúlyal. Az első, ki szót
emelt Wahrman Mór a pesti kereskedelmi és iparkama-
rának képviselője volt, ki adatokkal támogatta kimutatta,
hogy tulajdonképen most is csak a régi rendszer szerint
történik az áruszolgáltatás, minthogy ugyanazon egyének,
kik előbb, most albertők minőségében szolgáltatják a
szükségleteket, s így a consortium működése csak drága
közvetítésnek tekinthető, mely azonkívül az ipart illuso-
riussá teszi, minthogy az iparosokat egyes ember kezébe
szolgáltatja. Biztosítékot a pontos beszolgáltatásra néve
sem lát szöveket e rendszerben, mert e tekintetben a con-
sortium ismét csak az albertőlök fögg. A bizottság el-
nöke Roszbacher tábornagy a consortiumban több bizo-
sítékot lát, mert tetemes töke fölött rendelkezik, azt
hiszi, hogy idővel az albertőlök való függése is meg fog
szűnni, s hogy a rendszerváltoztatás háboru esete
legnagyobb zavart idézhetne elő. Wahrman erre meg-
jegyzé, hogy a csak 5%-es cautió, a legnagyobb töke

s mindig rövidebb időközökben következtek be. Ilyenkor
több gőzfűst is gomolygott és oszloposodott ki belőle mint
rendesen, s kövek és lávadarabok görögtek le a nagy
kelebről. A kis tüztölésér, mintha zaj nélkül végezte volna
gőzölgéseit, a középső hallgatott; midőn azonban ehez
közelgék, egyszerre a nagygyal iszonyatos robajjal ki-
tört; s engemet valóságos tüzesövel vert, melynek né-
melyik cseppje a mellett, hogy 6—800 lábnyi magas-
ból esett vissza, elég nagy volt arra nézve, hogy em-
get a legkomolyabb veszélyllyel fenyegetessen.

Ilyen volt állapota a krátereknek a kitörés előtt.
A közlendőnek világosabb érthetősége végett megjegyzem,
hogy a Vezuv tulajdonképeni tengely-kelebe körül észak
felől egy régi nagyszerű kráter széle fekszik, az ugy-
nevezett Monte di Somma, mely néhány száz lábbal
törpébben mint a keleb, de evvel összerőleget egy nyergét
képez, az Atrio del Cavallo. A királyi észlede, mely a
rettenhellen s kitünő Palmieri tanár főnöksége alatt áll,
a Monte di Sommatól völgyképlet által választatik
el. Massa és St. Sebastiano elpusztított helyek, meg-
lehetősen éjszak-nyugatra fekszenek, az erősen fenyeg-
getett St.-Giorgio nyugatra, Ottajano éjszak-keletra a
Vezuvtól. Portici, Resina és Tore del Greco fekvése
látható egy jó földképen. — Midőn a kupról vissza-
tértem, meglátogattam az észledeket, melynek berendezé-
sével már azelőtt ismeretes voltam; a készülékek még
nem mutatták, hogy nagyobb kitöréstől lehetne tartani.

24-én este azonban a nagy kráter, mely már az
napon igen nyugtalan volt, mindig erősebben kezdett
dolgozni, s 25-én éjjel nagy láva ömlött ki belőle,
Pompeji felé hömpölyögve. E szokatlan látvány mintegy
100 egyént esalt oda, s ezek a 26-kára setétült éjjelen
a tengely-kelebet s a nyergét látogatták meg. Ekkor
második lávafolyam tört ki szokatlan hevességgel, a ke-
lebrek egy rögtön képződött nyílásából a hegynyereg
— Atrio del Cavallo — felől, s itt történt a szerencsét-

mellett sem nyujthat, biztosítékot. Végül Frankl Vilmos
a bécsi kereskedelmi kamara képviselője erőlyesen a
szabad verseny mellett küzdött. A legközelebbi ülés f.
hó 6-ára tüzetelt ki.

S z e m l e.

Előbb a francia fegyverkezések miatt terjesz-
tettek nyugtalanító híreket; most a németek hadi készü-
lődesei által látják fenyegetve a világ békéjét. Azon
szokatlan erőlyt, melylyel a berlini kormány Metz erődeit
helyreállítja s szaporíttatja, hogy a hatalmas erősséget
megtámadhatlan állapotba juttassa, továbbá ama sok
hid és hajó föllátítása, mely a badeni nagyherczogség
s Elsass összeköttetésére a Rajna egész hosszában emel-
tetik — legujabban ismét fenyegetőleg magyarázták s
Németországot újabb agresszív tervekkel gyanúsíták.
Németország kétségkívül iparkodik a háboru által szer-
zett vidékeket birtokát lehetőleg biztosítani; új határait
védelmi állapotba helyezi, de nem azért, mintha közvet-
len veszélytől tartana, hanem mert a munka, melyet
végeznie kell, oly sok időt vesz igénybe, hogy már ma
meg kell azt kezdeni, ha ideje korán be akarja fejezni.
Ugyan így áll a dolog Franciaországgal s az újabb
alarmhírek ép oly alaptalanok, mint a mult hetiek. A
német-francia viszonyok ellenkezőleg inkább javulást
mutatnak, miről Armin grófnak Versaillesba való vissza-
térése is tanuskodik. A gróf megérkezése után csakham-
ar tisztelet Thiersnél, sőt a berlini kormány jóakaró
s békés szándékairól biztosított.

A strassburgi egyetem megnyitási ünnepélyessé-
geivel foglalkoznak a német sajtóban. E mellett Fran-
ciaországot is bántalmazák. „Való igaz, írja a „Nat.
Zeitung,“ hogy az utolsó évtizedekben az elsassiak meg-
szerették Franciaországot, de csak azért, mert azt hit-
ték, hogy ez ország s vele öök állnak Európa élén. Álom
volt, mely ma már megzavartatott, de a mely azért nem
foszlik el egy nap, sem két év alatt; de mindegyre mu-
lik, s mint esalóka ködkök, csakhamar szétfoszlik, szét
kell foszlania. Egyre jobban el kell mulnia emlékének s
az elsassiak velök született német szelleme tisztán fog
visszamaradni.“

A spanyol fölkelés ugy látszik végstadiumába ju-
tott. Serrano kiáltványt intézett a hadsereghez, a mely
igy végződik: „A nemzet és a király kének benneteket
arra, hogy végezzétek be gyorsan a testvérgyilkos há-
boru. E czél elérésében számot tartanak fölülmulhatlan
vitészetek s üdvös rendszeretekre. Gondoljatok arra,
hogy a haza áll mögöttetek, hogy babéraitok kell, hogy
biztosítsák a nyugalmat s boldogságot a nyugalom és
rend után annyira sovárgó Spanyolországnak. Számísa-
tok a ragaszkodás és odaadás azon igazságos érzelmeire,
melyeket vezérek irantatok ápolni kötelességének tart.
Francisco Serrano.“

E kiáltvány Tudela-ból kelt, a hol a kormány
csapatai csakugyan szétugrasztották a carlistákat.

Amadé király, hir szerint, személyesen szándé-
kozik a lázongó vidékeken működő hadak vezényletét
átvenni, a mi mindenek fölött alkalmas lenne arra, hogy
visszaadja a fiatal királynak nymbusát és népszerűségét,
melytől a pártok támadásai meg akarták őt fosztani; mert

lenségek legiszonyubbika. Ma még nem tudni körül-
ményesen a csapást, mely ott esett.

26-án reggel érkezett Nápolyba borzasztó hire,
hogy százak s köztük 40 idegen veszett el. Sokan
megsebesültek. Fájdalom, e hir teljesen igaz volt. Ka-
tonaság rendeltetett ki, hogy megmentse, a mit menteni
lehet. 24. többnyire nehezen megsebesültet vittek Ná-
poly körházába. Mig a városban az izgatottság folyton
nőtt, növelve Palmieri tanárnak az observatoriumból me-
nesztett egy sürgönye által, melyben 60 nehéz sebesült-
nek segélyt kér. D. e. 14 óra tájban ijeszto magasságot
elérő füstgözsölyp villámolt ki, rettentő csattanások és
dörgések között a nagy kráterből, mely most már a töb-
biekkel egynek látszott lenni. Kolossális lávaáramlatok
vágattak le a tengely keleti oldalán, mint valamely ro-
hanó patakok. Egyik Bosko Reale felé vette irányát, egy
másik az Atrio del Cavallo-ba ömlőven két részre osz-
lott fel s az észlede-dombot folyta körül. Ennek egyik
ága aztán örült vágatással St.-Sebastiano és Massa felé
száguldott, egy karjával St.-Giorgiot és Resinát fenyeg-
getve, mig a másik Torre del Greco irányába sietett ut-
jában mindent elnyelvén.

Gyenge szél fűst- és hamufellegetek terelt Calabria
felé. A meddíg a láthatár tartott, addig lehetett e felle-
geket szemmel kísérni. Délben 1 órakor Porticin át
Torre del Greco-ba mentem. Utközben ezernyi ezer me-
nekülövel találkozunk, kik siettek Nápolyban megmen-
tési életüket, s a mit lehetett. A Torre del Greco felé
ömlő tüzfolyam e helység fölött megtorultnak tetszett,
annál rémségesebben haladtak azonban a többi áramla-
tok előre. Torre del Grecon tulra már nem lehetett jutni
a ferlőzött lég veszélyessége miatt. Visszakocsiztam Re-
sinába, hogy onnan felöl hatoljak más irányban előre,
a mennyire csak lehet. Már lehetott volt. San-Sebasti-
ano-ig a csapatok zárvonatát húzták, minden helységen
át nemzetőrség portyázott, mig nők- és gyermekekből

a spanyoloknál mi sincs magasabba becsülve mint a
bátorság és a személyes vitézség.

Don Carlos fivérével, Alfons infanssal együtt ismét
Genfben van; a spanyol kormány csapatai több helyütt
szétverték a felkelőket; így Sambiernél, Navarában és
Portacetinél Valenciában. A demokraták és radikálok
mindenütt a kormánytal tartanak.

Legujabb táviratok.

Páris, máj. 4. Ide érkezett hírek szerint don Car-
los a carlisták működésének elősegítése végett Verába
érkezett, s a harangok zugasa közt fogadtatott Rada ál-
tal. Vera előtt a kormányi csapatok összpontosulnak.

Szentpétervár, máj. 3. Valótlan azon hir, mintha
Gorstakoff helyébe Walujeff nevezetett volna ki külügy-
ministerré, — Walujeff az államjavak ministerévé nevez-
tetett ki.

Hága, máj. 4. Az egész kabinet beadta lemondá-
sát.

Bern, máj. 4. A francia keleti vasutársaság a
bazeli központi pályaudvarban elkövetett rendőri kihágá-
sok miatt a szövetségtanácsnál a bazeli kormány ellen az
alkotmány megsértése miatt panaszt emelt.

Prága, máj. 3. Az „Union“ azon hivatalos köz-
lést kapta, hogy don Carlos Spanyolországban van. A
„Temps“ egy levele jelenti Chiudad-Realból (Uj-Kastiliá-
ban), hogy egy köztársasági banda apríl 30-án megsza-
kította a vasuti összeköttetést Cordovával.

Konstantinápoly, máj. 3. Károly Lajos főherczeg
a szultán által a dolma-baktsai palotában külön-kihall-
gatáson fogadtatott. A főherczeg kíséretében voltak: Gr.
Ludolf, báró Harnstein, Weiss tanár és az osztrák-
magyar követség személyzete. Tolmács gyanant Sefer
pasa működött. A kihallgatás fél óráig tartott. A követ-
ségi palotába való visszatérés után a szultán első titkára
a főherczeg számára a briliántos Osmanie-rendet hozá
meg. Két óra tájban a szultán viszontlátogatást tett a
főherczegnél a követségi palotában. A főherczeg jelen-
leg az édes vizekhez utazik.

A csikszeredai felsőbb földmívelő-iskola állapotáról.

A „Hargita“ Korody István igazgató-tanár jelen-
tését ismertette, végül arra reflectál. „A mult 1871-ik
tanévben a beállított egy osztály minden tanterv nélkül
tanított egy tanító által; az időre sem érkezvén sem-
mi oldalról tanterv, egy ilyenről a két osztályra, t. i. a
tavalyiak és az idén tanév elején fölvetek osztályára
nézve az igazgatónak kellett ideiglenesen gondoskodni.
Ezen tantervhez képest tanitattik a folyó tanévben: a
magyar nyelv, politikai és természetani földrajz, törté-
nelem, terményrajz és természettan, — mindezek a
Szauder-féle hármastankönyv alapján; szám és mértan
a Mocznik kisebb tankönyve szerint; — szabadkézi és
mértani rajz, szépirás, ének, testgyakorlat, kiváló te-
kintettel a fegyvergyakorlatra; némi előkészítésül pedig
a gazdasági szakmára: a talajtan és talajmívelés, gaz-
dasági eszközök elméleti ismertetése, trágyatan, — az
utóbbiak az igazgató új által egybeszerkesztett mód és
dictandó szerint.

álló hosszu menetek, telehamuzva s szétbomlott hajja
jártak processiót, templomi dalokat énekelve, s keresz-
teket hordozva. Valamennyi szent kép koszorukkal volt
éktive, s égő gyertyákkal körítve. Csoporkokban állott,
térdele a nép hajdonfejjel, s imádkozott szünetlenül, közé
a futók jalkiáltásai, s fejtelenség zavara vegyült; — egy
szóval: a nyomor legborzasztóbb képe!

San-Sebastiano felé fordultam. Alig értem el e
helyhez, s az ár már elérte a szélső házakat. Az észlede
dombja lábánál ezalatt új kráter nyílt, s ebből táplálékot
nyert a San-Sebastiano felé hömpölygő folyam. Leg-
alább 40—50 lábnyi vastagságban futott a keményedett
láva, törmelékelt ragadván magával, s emelvén ki utjá-
ban. Az egész völgy a milyen széles volt, ugy megtelt,
s a hömpölygés gyorsasága perczenkint öt-hat ölet tett e
majdnem egyenes terepen. Egyik szőlős kertét a másik
után nyelte el a láva, s tette lánngá s füsté. A leggyö-
nyörűbb kertek tüntek el a tüzfolyamban. Midőn az ár
valamely hához ért, egy perczig megállani látszott, azt-
án a ház rögtön, mintha csak löpporral vetették fel,
lobbanó gyulladással légo röpül.

Szomorú képet mutattak a pompás fenyők, midőn
százankint lettek az ár áldozataivá.

Megérkezik a tüzfolyó; a fa még áll egy gondo-
latnyit s aztán bus hajlással az izzó ár halálos ölébe
dől; — néhány percznyi lobbanás és vége. Azt hűnek,
egy ember hal el. Meghalt-e nagyszerű természeti
tünemény s elfaradott lélekkel tértem meg nápolyba; a
látottak benyomása alatt írom e sorokat. S luciai laká-
som ablakából oda látok az öblön át a setét-éjbe bevilá-
gító helyekre, melyeknek dörgései megrázkódtatják a
léget. Ne higgyék, hogy az elpusztultak száma csak
annyi, a mennyit eddig lehetett tudatni. Csak mi tudjuk
itt elképzelni az áldozatok mennyiségét. Százakra megy
a vidékbeli elvesztettek száma, s ez egyenlő avval, hogy
meghaltak.“

T Á R C S A.

A Vezuv utolsó kitörése.

Nápolyból a Vezuv kitöréséről írják:
„A Vezuv oly módon tört ki, mely ezen vulkán
újabb történelmében nem talál hasonlót. A hegy maga
lángba és fűstbe van burkolva, mely utóbbi egy óriási
gomba alakjában hömpölyg a hegy fölött, s a melyen át
egyenes irányban fölfelé törnek a vizgökök rettentő osz-
lopai, akként meredvén az égnek, mint valamely belát-
hatlan kék szőnyegre fektetett borzasztó magasságu
márványoszlopok.

„Mértöldnyi messzeségekre reszket a föld a hegy
dörgedelme alatt, a mely még Nápolyban is nagyobb
zajt csinál, mint akármely más. Táviratomban már tudat-
tam a főbb eseményeket; most az észlede részletes tu-
dósítást kívánok írni, miként az egymást követő dolgo-
kat megfigyelni lehetett. Hogy leírásom jobban érthetővé
legyen, a Vezuv tüztöléséreinek a kitörés előtti állapotát
fogom lerajzolni.

Apr. 24. egy vezető kíséretében felmentem a hamu-
kelebre. Ennek tetején volt az ugynevezett régi kráter;
éjszak-nyugatra, mintegy 200 lábbal mélyebben egy
második, az ugynevezett kis kráter. Ez utóbbi folyton
gőzölt, s nagy lávatömegeket hányt; a nagy kevesebb füst-
gőzt eresztett s öt perczenkénti szünetekkel erős robba-
násokkal köveket s láva-darabokat vetett ki, ugy hogy
nem lehetett közelegni. Mintegy tizeanégynap óta e két
kráter között egy harmadik képződött. Ez nem működött
folyton, s csupán egynehányzor törtetett ki naponta, de
ekkor iszonyu hevességgel és robajjal hajított ki roppant
nagyságu láva- és kődarabokat és tömegeket. Midőn
24-én reggel a keleb tetejére felmentem, feltűnt nekem,
hogy a nagy kráter eruptiói szünetlen növekvő erősséggel

A volt kincstári iskola leltárálag átvett butorai, le-
vélára, taneszközei sat. csekély és ezen iskola céljaira
nézt, ugyszólva, semmi becstük. A taneszközökre nézve
a kormány néhány mér- és természettani eszközt meg-
küldött; de ezek az előadandó tárgyak sokaságához és
természetéhez képest igen csekély szükséglet pótlóknak.

A tavalyi egy osztályt valamennyi előadott tárgy-
ban vezette egyetlen tanár; az idén már két tanár van
ugyan, de egyszersmind osztály is kettő; s ha a két ta-
nító közül egyik a fennebb elsorolt tantárgyak köréből
valamennyi humán, a másik valamennyi realirányú tár-
gyat tanítja is: ellátatlan marad még a vallástannak,
továbbá a művészi ágaknak tanítása. És ha ez utóbbiakat
is a meglévő két tanár heti 26—28 órában nagy meg-
feszítéssel némileg pótolhatja is, fűdözelen marad a hit-
an. Azért az igazgató javaslatba hozta volt legalább a
hittanórának még az időre való beállítását, hetenként
adandó 3 óráért 100 ft tiszteletdíj mellett. Ezt az isko-
latanács el is fogadta vala, de annak dacára a tanuló-
gyermeknek hitoktatója még a husvéti szent gyakorla-
tok alkalmából sem volt.

A felső népiszkolai tárgyakon kívül, melyek az
idén, kivált a II. osztály tanulók, meglehetősen be-
végeztetnek, már a jövő tanévben a szoros értelemben
vett gazdasági tantárgyakat föl kellend karolni; mikor is
sem a mostani isk. épület, sem a beltér nem lesz ele-
gendő. Erre nézve az iskolatanács oda nyilatkozott volt,
hogy a gazdasági munkatérül szerzendő 40 holdnyi te-
rületből a belbért is lehetend pótolni. De azon 40 hold
is még eddig a holdban van. — Továbbá az iskola köz-
vetlen szomszédságában egy kísérleti térré lesz szükség,
hol az elméleti oktatást azonnal szemléletivé tenni és a
gyakorlatba át lehessen vinni; ezt pedig az iskolától va-
lószerűleg távol esendő 40 holdból célszerűleg nem le-
het pótolni; hanem igenis lehetne akkor és úgy, ha a
mostani beltelek, be a pataki, kiszáritatnék és az ezen
iskolai telek mellett a revindikált pénzár által vásárolt,
s most részint pusztán álló, részint honvédtanyául szolgáló
telek hozzákapcsolatnak és célszerűen átalakítatnak.
Itt föl lehetne aztán egy kis „köztelek“-felét szerelni,
hol a tényleges gazdasági kísérletekhez szükséges ökrök,
lovak, tehének, juhok, s több effélék számára istálló,
trágyakészítőhely, gazdasági eszközök és gépek raktára,
főlépíthetnének, s berendezhetnének. Egy illetőn
gazdasági felszerelés állandó kiállításul is szolgálna
azon székely népre nézve, melyet csak is nézlelileg és
élelőpéldák által lehet remény némi újításokra és haladásra
birni az ő örökölt slendriánjával szemben.

Mindezeknek, valamint a 40 holdnyi szántó- és
kaszálónak már a folyó tanévben be kell szerzetniük,
hogy a jövő 1872/3 tanévben ezen iskola tulajdonképeni
gazdasági elhivatása terén is valamihhez lehessen kez-
deni.

Végül az intézet olyképen lenne szélesbitendő,
hogy abban az igazgaton kívül legalább az ösztöndíjas
tanulók, kiknek száma jelenleg 40, keblileg neveltetné-
nek és élelmeztetnének, hogy azoknak a gazdasági új
módozatú eljárások- és szokásokhoz való gyakorlati
domitását már ottan meg lehetne kezdeni.

Az igazgató urnak ilyen tartalmu, valóban szak-
aratott és a külföld hasonnemű iskoláinál szerzett tapasztal-
atokon épülő előterjesztése az iskolaszék és annak
elnöke Antalffy Károly kir. tanácsos, tanfelügyelő és or-
szágos képviselő ur részéről teljes elismeréssel és he-
lyesléssel találkozott ugyan; de aztán annál több mind-
eddig tudomásom szerint, nem is történt ugyanmilyre, hogy
az igazgatónak nemcsak semmi általányn nem adtak ke-
zéhez a folyólag fölmerülő szükségek és kellekek köny-
nyebb fűdözésére; de, sőt még fizetését sem utalványozta
a magas kormány; és így a sokkal szebb kilátásokkal
állást foglalt jeles szaktan-férfinak lelkes buzgósága az
által is zsbibbasztatik, hogy szinte fél év óta több tagu
családjával hitelezésekből kell tengődnie.

Igazgató említett jelentésében javaslatba hozta volt
azt is, hogy az intézet mellé értelmes és érdeklődő fér-
fiakból egy iskolaszék állítatnék be, melylyel az igaz-
gató közvetlenebbül, könnyebben és gyorsabban elintéz-
hetné a keblü ügyeket. Itt nem gondolt a tisztelt igazgató
ur arra, miszerint a mostani hátramaradásnak és nehé-
ségeknek is legfőbb oka tán éppen az, hogy az intézet
fölött rendelkező hatóság igen sok és így valósul, mint a
csiksomlyói iskoláknál, hogy a mit igen sokan gondol-
nak, azt tulajdonképen senki sem gondolja. De lássuk;
kik a csikszerepai iskola gondnokai? Először gondolja
nem tudom, a közoktatási, vagy földmívelési magas mi-
nisterium, meg az ő tanfelügyelője és az igazgató. Más-
odsor: gondolja a nemes szék tisztsége, a széki képi-
selet, ennek állandó választmánya, a széki isk. tanács, a
havasokat kezelő bizottmány és az időnkénti köldöttségek.
Igy nem volna csoda, ha a sok bába közt elveszne is a
gyermek.

Ha ezen iskola kellően beállítatik és kiegészítetik,
valóban igénybe veendi a havasok jövedelmének nagy
részét. Ennélfogva semmiképen nem tanácsos ezen va-
gyon erejére támaszkodni még most más iskola fel-
állítására föl gondolkozni s így a nemzeti vagyont szét-
forgácsolva, az eddigi kezdeményezéseket is kockáz-
tatni s egy élhető gazdaságból több koldustársisznyát
csinálni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 6. 1872.

— **Uj előfizetést nyitunk 1872. május-
decemberre 8 frrtal, május-szeptemberre 5 frt o. é.
A szerk.**

— **Uj koronaór.** A hivatalos lap mai száma a
király azon intézkedését közli, hogy gr. Károly Györgyöt
a gr. Barkoczy János halála által megürült magyar fő-
udvarmesteri állomásra kinevezvén, koronaórá tisztségétől
felment s a nála elhelyezett korona kulcsainak átvételé-
vel s a teendők ideiglenes vezetésével gr. Festetich Györgyöt
bizza meg addig, míg ez állomás betöltése iránt a
jövő országgyűlésen gondoskodva lesz.

— **Román conferentiát** tartottak april 27-én
Temesvárott Mocsonyi Antal, Mocsonyi Sándor, Mocso-
nyi Victor, Radulaszku Konstantin, Jankuleszku Julán,
Hatzeg Titus Lugosról, Ivaneszku Lázár Aradról, Ma-
nyinka Simon Oraviczaról és több román ellenzéki férfiú.
A tanácskozás tárgyat a f. hó 9-én Aradon tartandó
román congressus elé terjesztendő javaslatok megvitatása
képezte.

— **Naszódvidéki volt határfő birtokren-
dezés.** Mint értesülünk, a naszódvidéki volt határfő
44 községek és a királyi kincstár között már 1854-ik év
óta fenn forgó igen terjedelmes és nagy horderejű birtok-
kérdés egy, a m. kir. miniszterium részéről kiküldött
bizottság és Naszód vidék meghatalmazottjai között létre-
jött barátságos kiegyezés útján mindkét rész előnyére
vagyékpen befejeztetett. Ezen kiegyezést ő felsége a ki-
rály legkegyelmesebben helyben hagyta és megerősítette.
Ez által a nevezett községek birtoka és ezek jövedelme,
melyek nagy részben iskolai és mívelődési célokra szá-
vák, örök időre biztosítva vannak. Ezen okból Naszód-
vidék meghatalmazottjai tegnap gr. Lónyai miniszterelnök-
nél és a többi, ezen ügyben közbenjárt minisztereknél a
vidék lakossága nevében hálás köszöneteket kifejezték.
Az átadás s illelőleg végrehajtás végett egy miniszteri bi-
zottság fog a helyszínére utazni. Vajha minden ily nagy hord-
erejű kérdés a magyar korona területén élő népfajok
között mindenkor ily méltányos módon és minden érdeket
megelégedésére oldatának meg!

— **A küküllőmezei Deák-párt** folyó hó
13-án d. u. 3 órakor tartja értekezletét D.-Szt.-Márton-
ban gf Bethlen Camilló elnöke alatt; tárgyai: tisztújítási
és követváltásai teendők meghatározása.

— **A magyar keleti vasut tövis-medgyesi
vonala** május 6-án adatott át az általános forgalomnak.
A karácsonfalvi állomás kivételével, mely egyelőre csu-
pán személyek, podgyász és gyorsárak felvételére nyit-
tatik meg, az összes állomások teherszállítványok fel-
vételére is be vannak rendezve. Ez által a gyulafehérvár-
marosvásárhelyi vonal eddig érvényben volt menetrende
szenvend némi változást.

— **Lauffer Vilmos** könyvkereskedésében meg-
jelent: **II. Izabella.** XII kötet. Ára 80 kr. **A pápaság
története.** VIII kötet. Ára 80 kr. o. é. **Párisi titkok.**
II. és III. kötet. Ára 80—80 kr. o. é.

— **A kolozsvári takarékpénztár** 1872. április
havi üzletforgalma. Bevétel: 249 betét után 80354
ft 21 kr. Visszafizetett váltók 139,895 ft, Visszafizetett
előlegek 5565 ft. Befizetett kamatok 3341 ft 20 kr.
Külföldről díjak 1040 ft 02 kr. Értékpapírok eladásá-
ból 27,170 ft. Értékpapírok kamatai 742 ft 49 kr. Bécsi
bankháztól eladott értékpapírokért 34,000 ft. Államil-
ték előlegek után 28 ft 80 kr. Összesen 292,133 ft 72
kr. Pénztári maradvány március 31-ről 64,020 ft 77
kr. Összesen 356,154 ft 49 kr. Kiadás: Visszafizetett
betétek s tőkésített kamatok 157 tétel után 93,366 ft
90 kr. Betétek után kifizetett folyó kamatokra 145 ft
84 kr. Leszámitott váltókra 185,755 ft. Előlegekre 5850
ft. 1871. évi osztalékra 585 ft. Kezelési költségekre
67 ft 37 kr. Felszerelvényekre 480 ft. Tiszti fizetésekre
273 ft 32 kr. Megjelenési díszleteidjakra 96 ft. Érték-
papírok vételére 90 ft 75 kr. Értékpapírok kamataira
2 ft 48 kr. Bécsi bankháznak értékpapírokért 27,912
ft 49 kr. Házbér az intézeti helyiségért 500 ft. Államil-
leték előlegek után 29 ft. Összesen 315,154 ft 15 kr.
Pénztári maradvány április 30-án 41,000 ft 34 kr.
Összesen 356,154 ft 49 kr. Kolozsvárt, április hó 30-n
1872.

— **Ktmutatás a deési kisegítő pénztáregylet**
1872. ápril havi forgalmáról. Bevételek: 1. Pénztári

maradék martinsról 1981 ft 88 kr. 2. Könyvdij 8 új
tagtól 10 ft. 3. Havi betétel 13,708 ft 65 kr. 4. Vissza-
fizetett kölcsön 39,490 ft. 5. Bélyegdíj 40 ft 35 kr. 6.
Kezelési bevétel 993 ft 65 kr. Összes bevétel: 56,224
ft 53 kr. Kiadások: 1. Tőkekivétel 4950 ft 60 kr. 2.
Váltóra kölcsön 38,810 ft. 3. Bélyegre 40 ft 35 kr. 4.
Pénztári maradék májusra 12,423 ft 58 kr. Összes ki-
adás: 56,224 ft 53 kr. Dr. Szöcs Sámuel, igazgató.
Tatraszi Ferencz, aligazgató. Govrik Ferencz, pénztár-
nok. Turbucz Ferencz, könyvvizelő.

Apróságok.

— **Hasonszenvi adag.** Ernst találkozott Hei-
neval Lyonban, s tőle egy óriás salámit küldött ked-
vencz homoeopathájának. Az utazás hosszas ideig tartott,
s Heine és felesége csaknem egészen elfogyaszták a
nagy salámit. Heine fogta magát, levágott egy átlászó
szeletet, s elküldi a doctornak: a milliárdrészt ép annyit
használnad, mint az egész, irta a doctornak.

— **Tizenhárom okból** nem megyek azon urhoz
férjhez, mond egy ifju menyecske: 12 ok az ő 12 gyer-
meke s a 13-ik ő maga.

— **Pipázó szobát** keresett a vasuton utazni
akaró földész, végig haladt a vonat mellett s meglátván
a füstlőgő mozdonyt — oda akart felmászni. Mit akar
kend? kérde a fűtő — ide akarok beülni, hol, mint lát-
tom jól lehet fűstlőni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 4-ről: 5% Metalliques 64.80. 5% Nemzeti
kölcsön 72.15. 1860-diki államkölcsön 103.35. Bank-
részvények 838. Hitelezvények 335.— London 112.
60. Ezüst 110.50. Cs. kir. arany 5.37. Napoleondor
8.96 5/10.
Földtermentesítési kötvények: Magyar 82.25.
Temesi 80.25. Erdélyi 79.75. Horv.-Slavon 84.—

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülés és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

Wiener Commissions-Bank
VALTÓIRODÁJA
Kohlmarok, 4-ik szám.
Kibocsát

vételjegyeket

az alább felsorolt sorsjegyekre, s az össze-
állítások már azért is a legelőnyösebbek közé számí-
tandók, mert minden ily vételjegyet tulajdonosának
alkalom van adva, minden 10- és melléknyereményt
egyedül megnyerheti s ezen kívül
aranyban 30 frank és bankjegyen 10 forint
kamatban részesülhet.

A. csoport. (Évenként 16 huzás.) Havi 10 forint
részletfizetés. — Az utolsó részlet fizetése után
minden résztvevő követhető 4 sorsjegyet kap:
egy 5%-kos 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet,
Főnyeremény 300,000 ft s a sorozatos sorsjegyet 400
ft-ot visszaváltat.

egy 3%-kos török eszterái 400 frankos állam-
sorsjegyet.
Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valósigos
aranyban,
egy huzás braunschwigi 20 talléros sorsjegyet.
Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül,
egy imbrubruki (hrvdi) sorsjegyet.
Főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport. (Évenként 13 huzás.) Havi 6 forint
részletfizetés. — Az utolsó részlet fizetése után mi-
nden résztvevő követhető 3 sorsjegyet kap:
egy 3%-kos török eszterái 400 frankos állam-
sorsjegyet.
Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valósigos
aranyban,
egy huzás braunschwigi 20 talléros sorsjegyet.
Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül,
egy szász-meiningeni sorsjegyet.
Főnyeremény 45,000, 15,000 ft-dó németet ért.
Videki megrendelések pontosság és utánvét
mellől és eszközöltek. — Nyereménylistáimok a
huzások után bérmentesen — ingyen küldetnek meg.
17—30 (43)

A legújabb ÖLTÖNYÖK

a legjutányosabb árak mellett
FRANK
hölgyruha-készítési termében

Pest, Kristóftér 4-ik szám, 1-ső emelet,
legjobban ajánlatnak.

Egy született franczia
REVOLÜCIÓ a legjobb bi-
zonyítványokkal ellátva, egy
magyar uricsaládba kíván
magát elhelyeztetni.
N.-Szeben, Szt-Ferenczrendűek épüle-
tében, 1-ső emeletbe. **Mlle Marie Bu-**
hard név alatt. 2—2 [468]

hitebank és zálogkölcsön társulat

(21) A kolozsvári (37—*)

1. leszámitott váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi
kövénnyeket;
2. vesz és elad földtermentesítési kövénnyeket, részvényeket, magán költ-
vényeket és más értékpapírokat saját és idegen rovársá;
3. béhuji váltókat és évi járműköt, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok
és más czmen levő követelesek; kiveszi a pénztárból az utalványozott földter-
mentesítési kövénnyeket;
4. elfogad özreményképen mindennemű értékpapírokat és értéktárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapírokat, a melyekről
utalványok újjan lehet rendelkezni;
6. átvész pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s
hátrátlag forogtható pénztárjegyeket ad ki; az ilyenű pénztárjegyek legkisebb
értéke 100 ft;
7. a zálogkölcsön-üzletben kölcsönököt ad a) mindennemű ingóságra,
b) drágaságra; ékszkerekre s arany- és ezüsttárgyakra; c) értékpapírookra, azaz min-
denemű államkövénnyekre és iparvállalati részvényre.

Talmi arany!

Valódi aranyékszer, amely roppant tökélet nyel el, most a gyakor-
latias közönség nem visel többet, mert mesés olcsó árért teljes
pótlékot nyújt az

ujjon feltalált nemes fém!

Valódi csak itt!
Valódi csak itt!

Készítjük, hogy ez ékszer még több évi viselés után is nem változik meg, és a valódi
aranytól meg nem különbözhet. Hogy beszeresést mindenkinek lehetővé tegyük, következő
olcsó árak szabhatók:

Női ékszer.
1 pompás mellé 80 kr. 1 fr. 1.20, 1.30, 2.50, 4.00, 5.50, 6 fr.
3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fr.
1 pár fűbevaló 80 kr. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50,
4, 4.50.
1 kézfűző egyházköz illő mellé és fűbevalóval
1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5,
5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.

Uri ékszer.
1 Legelőnyösebb dívtörök órával 1 fr., 1.50,
1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, medallionnal
2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6 fr.
1 hosszú nyaklánc a valódi aranytól meg nem
különbözhető 1.80, 2.80, 3.80, 4, 4.50,
5, 5.50, 6, 7 forint.
1 finom sniwl-vagy nyakkötő ill 50, 80, 1,
1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50,
6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.

1 legfinomabb medallion órnagyvalék gyna, való-
di használatra 1, 1.50, 2.50, 3 forint.
1 finom uri gnyű kövel vagy anélkül 50, 80,
1, 1 fr., 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4,
4, 5 forint.
1 órnagy-órnagyvalék 40, 60, 80 kr.
1 pár legdrágábbabb kézező-gomb-email-kövel
vagy anélkül 50, 80 kr. 1.50, 2, 2.50,
3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50,
8, 8.50, 9, 10 forint.
1 készlet kézező- és inggombok teljesen össze-
választva 50, 70, 85 kr. 1, 1.50, 1.80,
2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50 kr.
1 készlet nyakláncok teljesen összeválasztva
2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50 kr.
1 készlet nyakláncok teljesen összeválasztva
2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50 kr.

Brilliant-ékszer. oly hű utánzata, a valódiéknak, hogy azokatól is megcsalhatónak
számitják, a kiváló minőségű és a legújabb
kristályok, melyek eleven tüzöket sobsem
A kövek valódi gyémántporral csiszolt
vesztik el. A finomabbak valódi ezüst foglalatúak
1 mellé 1.50, 2 fr. igen finom 2.50, 3, 3.50,
4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fr.
1 pár fűbevaló 1.50, 2, egészen finom 2.50, 3,
3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fr.
1 készlet gomb 1.40, 1.50, 2, 2.50, 3,
3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9, 10 fr.

Gyász- és divat-ékszer
fekete, legegésőbb alak, jébből, lávából, bivalszarvból és jé-utárázából.
1 garnitür mellé és fűbevaló, meggyezző lé-
léssel 30, 40, 60, 80 kr. 1 fr. 1.30,
1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9, 10 fr.
1 garnitür 30, 50, 80 kr. 1 fr. 1.50
1 nyaklánc korcszáttal bivalszarvból 45 kr.
1 kauszából 65, 80 kr.
1 készlet gyász-ékszer, mely a természetes indiát növényből, a mely a termé-
szetes jó illatot ad, sőt sem veszít el a leg-
újabb divat szerint van alakítva. Ez ékszer elegáncián nézve felülmúlhatlan s illata
miatt igen kedves. Ha egy hölgy ebből az ékszerből egy garnitürát hord s egy terembe
lép, az néhány perc alatt teljesen eltelik illattal.
1 mellé 80 kr. 1 fr. 1.20, 1.50, 2, 3 fr.
1 pár fűbevaló 80 kr. 1 fr. 1.20, 2.50 fr.
1 pár fűbevaló 80 kr. 1 fr. 1.50, 2, 3 fr.
1 készlet gomb 80, 80 kr. 1, 1.50, 2, 3 fr.
A készleteket valódi minőségben bíránt kívánjuk, forduljon személyesen vagy levelelben
egyenesen hozzánk.

GLATTAU.
első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärntnerstrasse 51. **Palais Toulouze.**
Megrendelések telexszer nyelven is irva lehetnek. — A küldemények
postálványok mellől vagy a pénz beküldése után eszközöltenek.
Töljes árjegyzék kívánatra ingyen küldetnek meg.
21—24 (115)

GLATTAU.
első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärntnerstrasse 51. **Palais Toulouze.**
Megrendelések telexszer nyelven is irva lehetnek. — A küldemények
postálványok mellől vagy a pénz beküldése után eszközöltenek.
Töljes árjegyzék kívánatra ingyen küldetnek meg.
21—24 (115)

GLATTAU.
első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärntnerstrasse 51. **Palais Toulouze.**
Megrendelések telexszer nyelven is irva lehetnek. — A küldemények
postálványok mellől vagy a pénz beküldése után eszközöltenek.
Töljes árjegyzék kívánatra ingyen küldetnek meg.
21—24 (115)